

AŽ 2068

AUSMA

Gaismai un Draudzībai

Amerikas latviešu sabiedriski - kulturālās, tautiskās un
religiskās darbības atskats un literāriskie ražojumi

MĒNEŠRAKSTS

— trešais gada gājums —

Oktobrī

Bostonā

1943. gadā

● Amerikas latviešu apvienotās literāriskās biedrības izdevums ●

Redaktors: Jānis Daugmanis

Iespiedējs: Jāzeps T. Lataks

Krihwu - Krihws un Romowe

(S latwju fentfchu dsihwes)

(1. turpinajums)

Bet leelas behdas usnahza tutai, kad spehzigais Krihws mira. Ne-ko nedrihksteja eesahkt, neko apspreeft, kamehr waideloti pehz trihs deenu gaweschanas un swinigeem upureem nebij eezehluschi winam par weetneeku un to stahdijuschy tautai preekschâ. Tatschu ja kahdam krihwim no deeweem bij peeschkirts leels un firms wezumš, ka tas wairs nespeja sawu angsto amatu peenahzigi ispidit, tad wiasch uskappa us fahrta, no kuras parasti mehdsja deewibas prah-tu sludinat, pamudinaja sawu tautu buht paklausigai deeweem, teiza ka wiasch gribot no pasanles schkirtees un noet deewu tumumâ un tur isluhgtees sivehtibu sawai tautai; tad tas iswehleja pats sewim weetneeku. Sahrts eedegâš un firmâš Krihws beidsja sawu garo, goda pilno dsihwi uguns leefmâš.

Krihwa palihgi bij waideloti un figenoti; schee bij tautas ihstee preesteri. Wini bij gan wihreeschu, gan seeweeschu fahrtaš, wikeem bij jadsihwo neprezeeteem un jaeweehro wisstingrakâ tikliba, jo wismasakâ pahrtahpuma deht tos sodija ar nahwi.

Daschi no wineem usturejâš Romowê pee wirspreestera, daschi turpretim ispidbija apfahrt-

zelojofchu preesteru lomu. Wini staigaja apfahrt no zilts us zilti, no nowada us uowadu deeweem upurus nesdami, tantu mahzidami un usfraudsidami; wini dewa dsihwes padomus, isschkhra kildas, pasludinaja sivehtu deenas, schjas un plaujas laikus un sapulzinaja nowadu, kad bij jaspasludina deewu un Krihwa prahts. Wisadâš wajadsibâš mekleja seeweeschi pee sawas un wihreeschi atkal pee sawas fahrtaš waideloteem palihgu.

Kâ semako preestern fahrtnu kronisti min tulifonus un ligafonus, kureem wajadsjeja buht klast pee miruscho apglabaschanas, isdarot sivehtas zeremonijas, slawejet nelaika darbus un pasludinajot winu usnemschannu winâ pasaulê. Lihkus mehdsja list us fahrta un fadedsinat. Ligafoni pee senajeem latweescheem ispidbija ari ahrista usdewumus. Wini bij daschadas schkiras, kâ: burwji, paregi un puhchotaji. Scheem bizis tahds spehks, ka wini dsedinajuschy weenigi ar dwâschas uspuhschannu.

Pati sivehtâ Romowe esot bijufi pee kahdas kluſi burbulojochas upites, fur salas un seedoschas plawas widu atrodâš wezs, sivehts osols, fursch pat seemâ
(ff. turpinajumu 23. l. p.)

M-1211-5-90

J. Freidenfelda

Oktobra apzere

Silts. Rudens deena faulaina un klusa.

Meschs rahda fawa tehrpa krahschnumu.

Wahk bite meschasteru nektaru,

Un seenahsitis spehlē finalu.

Nahk klušeem foteem seemas dsifā dusa.

Es eju senās tekās weeglā garā,

Kur gowis ganas salā aplokā,

Kur selts un dsintars sapluhst faskanā,

Kur mahkons skaišts peld debefs filumā,

Un juhtu preeku dsihwes nowakarā.

Tik manu meeru trauzē doma weena:

Suhk, zilwezes seeds nahwes salnā limst,

Kad zilweka prahts gaischi domat rimst

Un barbarisimā atpakal wiņsch grimst.

Wehl dsifa nakts; wehl neaust meera deena.

Wehl wiħru miljoneem ees prom karā,

Nahks atkal pawafars un pukes plauks,

Un seedu rotā tehropsēes meschs uu lauks.

Bet behrni welti tehwu wahrđus fauks.

Cik genijs atkal zereš nakti garā.

4. okt. 1942.

Modernà zilweka ihpatnejais zeksch us pestischann

Shjos wilzeenos pašneedsam modernà zilweka analiji sihmejotees us wina intelektualo, emozialo un religifko jeb garigo stahwofli wina teekf-mès pehz fewis realisešchanas djinà pehz pilnibas. Sekojot šchai anali-jei mehginafim tuwak šafkatit ari šawu stahwofli šchai sinà, tas ir, kahdas ir muhsu faktiškàs atteezi-bas pret atšewiškšeeem indiwideem, pret šabeedribu un Deemu kà materialàs tà pšichifškàs jeb garigàs pašaules raditaju, ušturetaju un pee-pildijumu?

1. **Wispašrejee modernà zilweka rakštura wilzeeni.** Pehdeja laikà finatne tiktaht attihštijusees, ka zilweks war peešawinatees tikai weenu finatnes nošari un to pašču ne wišai pamatigi. Žitàs finatnès wišch naw kompetents, jo finatne išauguši pahr wina galwu. Tapehz weena no modernà zilweka ihpatnibàm — šlikti noštahditas wispašrejàs šinašchanas, jo wišch špezialisejees tikai weenà nošarè, kamehr fenà pašaulè finatneeki pahrwaldija wišas finatnes. Tas nošihmè modernà zilweka apro-šešhotiku, jo wišch ir špezialists tikai šawà šchaurà nošarè. Buši no šawas dšihwes wišch pawada mahzotees, bet neprot peeleeetāt finatni prak-tiškà dšihwè un pehdejo pat labi nepašihft. Wišs tas atštahj ešpaidu ari uš zilweka dwehšeli un pašaules uškata attihštichanos. Sinatnè wišch paleek weenpušigs un šahf

daudj kritišet. Žilweku, kas neprot kritišet, wairs negrib škaitit par iš-glihtotu. Bet kritižimam ir ari negatiwas pušes, jo tas nekauj zilwe-lam nekur eedšikinatees. Nekas wi-nu wairs newar šajuhšminat, nekass nestahw wairs tuwu wina dwehšelei.

Modernais zilweks nešpehj eenemt ari droščas pozijijas finatnè. Paštahwigà kritišešchana išnizina wina droščo pahrleezibu, un šawos špreedumos wišch parašti ir koti atturišs. Newaredamis nekur nowilft noteiktas robeščas, wišch kluhst pahrak tole-rants. Urween jaunās problems rodas dšihwè, ko wišch nešpehj atri-finat. Dwehšeles dšihwes proble-mas eet zaur pšicholoanalises priš-nu, un daudj kas tur teek išpoštits. Nepaleek pahri nekahda pahrleeziba — un modernais zilweks nolaišch ro-kas un nahf pee šlehšjeena, ka nekass naw droščs. Nepaleek pahri nekahds, mehrkis, nekahdas pahrleezi-las, nekahdas robeščas. Un moder-nà belletristiskà literatura šawufahrt aptumšcho daudšus jehdšeeuus. Re-weens wairs nesina, waj grehks wehl wispašr ir, waj naw, jo ištà wahr-dà nošaukts tas wairs neteek.

Muhsu prahts newar wišas prob-lemas atrišinat. Žr wehl žita paš-šaulè, ko newaram twert ar šaweem maras organeem. Tomehr muhsu laikos intelek'a loma teek pahrwehrteta un pahrnešta ari religijas laukà.

Žita modernà zilweka ihpatniba—

d'ihjčanāns peh3 refordeem wišās no-
jarēs. Neeens naw meerā ar fa-
šneegto; fatrs zensčas peh3 kaut fā
wehl leelaka, wehl nebijušča finatnē,
mahšlā u. 3. Tas no weenas pušes
buhtu progrefs, bet pateesibā ir kon-
furenze. Galu galā nefas wairs
modernajam zilwešam naw jauns
— wišč weenmehr zensčas peh3
kaut fā wehl jaunaka.

Reštatotees uš šchim wispahrejām
rakstura ihpaščibām, kas moderna-
jeem zilwešam kopigas, waram iš-
ščkirt diwus modernā zilweša tipus
— materialistisko un metafizisko.

2 **Materialistiskais modernā zil-
weša tips.** Zilwešs jau radits ar
materialista wilzeeneem dwehšelē.
Jau behrns ir materialists: wišč
wah3 kopā wišadas rotaku leetas u.
3, maina tās ar ziteem behrneem.
Ja winā neišdodas modinat augsta-
kus dšihwes mehrkus, tad wišč ari
paleef materialists. Daščreis behr-
nā attihštas aša reakšija pret nema-
terialo, fā tas nereti wehrojams ari
šizigās gimenēs. Daščreis turpreti
materialistu gemenēs išaug behrni ar
pretejām teekšmēm. Parasti materi-
alistu ihpaščibas behrnos attihštas
špontani (šarwakīgi). Bet nošihme
ir ari šwešcheem eespaideem. Dašči
khušt par materialisteem, redšot la-
šos un godigos zilwešus zeešam,
bet šlikšos ušwaram.

Domāt par tizibas leetām materi-
alistam ir koti grubli. Wišč nihšt
wišas nefšaidribas un nenoteiktibas
un weenfahršči netiz tam, šo ar
prahtu newar aptwert. Ja ari wišč

šop tizigs, tad tomehr nefad wišč
netop garigš. Ja ari wišč uš-
nem dwehšelē daščadas religijas
problemas, tiziba wiau tomehr ne-
šlar. Wišč zensčas buht koti no-
leikšs ari tizibas jautajumos un no-
raida wišu nefšaidro. Wišč nefā-
prot, šahda nošihme ir luhgščanai.
Wajag dibinatees, peh3 wina do-
mām, uš dšihwes labumu reališešča-
nu un wajag buht taišnigam — ar
to paleef Šwehtā Gara jautajums
winam pawišam nefaprotams un ar
to wišč nenodarbojas. Pašāules
ušškats winam liberals. Problemas
wišč nefšeh3 atrišinat un ir ween-
mehr tolerantš. Wišu wišč uštwer
no praktiššās pušes, ari tizibas jau-
tajumus.

3. **Metafiziskais modernā zilwe-
ša tips** turpreti neapmeerinas ar re-
alo pašauli, bet meklē irrealo. Reala
pašāule un zilweši winam leekas
pahraš ruhpi, un wišč peegreesčas
domu pašāulei un zensčas to išdai-
šot. Wišč nodarbojas wišwairat
ar etišas problemām un wispahr ir
leekšs filozofijas zeenitajs. Dwehšele
winam koti juštiga, un pašaulē no-
wehrotais šaunums un zilwešu šah-
pes winam šagahdā pat fišiššas zee-
ščanas; wišč it fā šadeg dšihwes
ugunš. Wišas problemas wišč
twer koti dšiki un to atrišinaščanā
grib nonahšt lihdi galejām robe-
ščām. Kad tas neišdodas, wišč
šahpigi juht šawu gara nabadšibu.
Materialistu turpreti šchis idejas ne-
maj nenodarbina. Metafiziskais tips
wišumā ir pešimists, jo newar atrast

dihwê flaiſto un labo, ko meſlê. Winſch zeeſch un nelaiſà paſuhd no dihwes ſkatuwes. Winſch kluhſt ſkeptikis un galu galâ domâ, ka winſch nefur neder.

Za winſch ir tizigs, tad tiz koti dſi-ki, bet to ne fatreiſ war nowehrot ar winu ſarunajotees. Religijâ winſch weenmehr meſlê ko jaunu un neap-meerinas ar ſaſneegto. Zâ winſch war nonahſt pat lihdi garigai ekſta-ſei un gara un dwehſeles paſaules ſa-juſchanai. Weenmehr winſch war aiſmalbitees pahr normalâs paſaules robeſchâm.

Zilwekus winſch paraſti nowehrtê nepareiji — zitus pahraſt augſti, zit-
us pahraſt ſemi. Tas tâpeh3, ka re-
alâ paſaule winam ſweſcha. Realais
zilweks winu nefad nefaprot. Zâ-
peh3, peem., ja dſihwo gimenê diwi
daſchada tipa zilweki, nefakſanas ne-
iſbehgamas.

Wiſumâ abi tipi dſihwê weenadi
wehrtigi, faut gan peh3 ihpaſchibâm
ko'i daſchadi.

4. **Swehtiſchanâs galwenâs prob-
lemas.** Swehtiſchanâs — tiziga
zilweka dſihwe peh3 atgreeschanâs.
Zâ dſihwojot, jagenſchas kluhſt Dee-
wam lihdiſgam. Wiſi, ſas grib
ſwehtitees, grib kluhſt lihdiſigi Dee-
wam. Ziktahl Deews war parahdi-
tees muhſu dſihwê, tiktahl eſam
ſwehtijuhees. Tas tomehr neno-
ſihmê, ka zilweks ar to ſaudetu ſa-
was ihpa'nibas. Newar ihweidot
kriſtigos peh3 kahda ſchablona. Katrs
zilweks ir indiwiids ſawâm rakſtura
ihpatnibam. Swehtiſchanâs un Dee-

wa lihdiſibas peerenſchana nenofi-
mê zilweka originalitates ſaudeſcha-
nu, bet gan p a p i l d i n a ſ c h a n u.
Un jo wairaf tas zilwekam iſdewe-
es, jo wairaf winſch ir ſweh'ijees.

Za zilweks grib ſwehtitees, ari
wina dſihwes uſdewumam wajaga
buht peemehrotam. Pareijo dſihwes
uſdewumu daſchreiſ gruhti atraſt, un,
neiſpildot Deema uſdotos peenahku-
mus, war weegli nonahſt uſ neparei-
ſa zela, ko wehlaſ nahſas noſchehlôt.

Zabuht ari pareijâm atteezibâm
pret dſiſwi un noteitam dſihwes uſ-
ſatam. Zik daudſ pee ſwehtiſchanâs
war palihdſet muhſu paſchu prahts
un zik leela noſihme te inſpirazijai
(peem. pirms kahda ſwariga lehmuma
peerenſchanas), to gruhti noſkaidrot.
Katrà ſinâ prahtam ſinama noſihme
ir.

Zâ tad wiſu kopâ ſawelkôt, waram
ſazi': muhſu perſonigai dſihwei ja-
buht ſwehtai; muhſu dſihwes uſde-
wumam jabuht ſwehtitam un muhſu
atteezibâm pret ſabeedribu un wiſu
zilwezi jabuht ſwehtitâm.

5. **Ihpatnejais zekſch uſ ſwehti-
ſchanos.** Daudſi nowehrtê ſwehti-
ſchanos pawiham nepareiji. Biſbe-
les noſazijumus, peh3 winu domâm,
newar dſihwê realiſet — tos war uſ-
ſa it tikai par idealu. Daudſ kâ ne-
pareiſa wiwi mehgina attaiſnot ar
eſtetikas u. z. praſibâm. Biſbeles no-
ſazijumu „atturetees no wiſa, ſas
leekas ſauns", beeſchi ween tura par
bargu. Bet ſwehtiſchanâs naw ne-
kahda gariga eſſurſija, bet gan no-
pectus un publiem eſams zekſch. Za

švehtiščanās truhziga, tad zilweks beeschi ween war pašaudet wišu to ko eeguwis un tam jāzahf eet pilnigi no šahūma.

Bes švehtiščanās Deewu neredsefin, un wiša religija buhs bes nošihmes. Bet lai to eeguhtu, wajadsigs dauds darba. Zaeet pareisais zeshch, jaatbrihwojas no kluhdām. Nepeeteef ar pareišā zeka meleschanu ween; uš wina jaatrodas. Sabuht gataweem atfazitees no wiša, kas leefas šauns. To waram panahft zaur ti-

zibu. Tā muhju glahbšchanas, tā švehtišchanas darbu muhšos iswed **R r i s t u s**. Pašču špehteem šcho zeku newaram eet. Šchi apšina un šajuh'a, ka Deews ir ar mums, dod mums meeru. Tā mehs šafneedšam švehtiščanās augštako pakahpi, kur waram šazit: „**Ne mans, bet Tawš prahts lai noteef.**” Tad zilweks wairs nepataujas uš pašču špehteem; winam naw šawu peršonigo interešču, bet winšč ispilda Kristus prahtu un ar to winam peeteef.

Dr. Slotemaker de Bruine

Tizibas špehks un apšiniba

Muhju laifos, kur Ēiropa šahf pagrīmt, rodas šauzeens pehž špehta zilweka, zilweka, kas nepagurtu šhai a'mofferā, kam buhtu peeteefošchi dauds šišīša, audšinoščha un gariga špehta. Pehž wišeem šcheem špehteem tagadnes zilweks dedšigi praja. Špehks ir kluwis br'hnuma wahrds, burwju wahrds muhju deenās. Bet tizibas špehks štahw šcheem špehteem pilnigi preti, tas ir pawišam kas zits. Tizibas špehks ir droščhibas apšina par Deewa klahtnibu — ka wiššpehzigais ir klahf. Ja tas, kam zilweks tiz, ir štiprs, tad ari wina tiziba ir štipra. Parahfti dšihwē šaka, ka tas, kas wišu dara un noteiz, ir štiprakais — tant' r špehks. Bet wehrojot dšihwi, redšam, ka tas, kas weenā deenā štiprs, otrā jau pahriwarets no ka špehzigaka. Zilweku dšihwē wiššmainas. Tizibas špehks turpretim pamatots Wiššpehzigā.

Kā ispauschas tizibas špehks? Zilweka „es” apburščhana, iszeshchana ir moderna parahdiba. Ari Goethe „Šaufstā” „es” zildina. Bet zilweks juht, ka ir kahds Špehzigaks, kas špehž pahriwaret wina „es”. Un no o'ras pušes tas juht, ka paščam šawu „es” ušwaret ir gruhti, tas weenmehr no jauna pamoštas, grib palift pašaulē un kluht šumerens. **P e r s o n i š k ā** nošihmē tizibas špehks ispauschas tad, ja zilweks špehž pahrišpeht šewi pašču — šawu „es”. Tizibā šehis „es” teef ušwarets no wehl špehzigaka „es”, tā kā pašča zilweka „es” kluht nešpehzigis. Pahwils trihs reišes luhdš Deewu, lai to atbrihwotu no šlimibas. Bet Deews atbild, — „mans špehks nešpehzigos warens parahdās.” Atteezibās pret ziteem zilwekeem „es” parahfti meklē atbalstu zilwekos. Bet tizibas špehks ispauschas tiš tad, kad zilweks nepa-

laujas ne uš ko zitu kà weenigi uš Deewu. Pšalmižs šaka: — „Kad Tu man eši, tad man newajaga ne debešs, ne jemes.” Šhtas tizibas špehks pašahw tad, ja zilweks apšinas, ka zaur w'nu darbojas Deews. Geguhstot tizibas špehku zilweks šastopas ar Deewu un ne ar templeem un ziteem šwehtumeem. Pehdejeem ari Arištus nepeegreesja abšolutu nošihni, jo Wišš tizeja dšihwam Deewam.

Tizibas špehkam ne tik ar zilweka „es” jašaduras, bet ari ar pašauls špehkeem, tumšcheem špehkeem, kas leekas nepahrwarami. Bet Žesus šaka — „turcet drošhu prahtu, es ešmu pašauli ušwarejis.” Pirmkrištingo špehks bija tas, ka wini uštizejās tam Wišššpehzigam. Wajašchanaš wini ir ar meeru wišu darit, bet kad leek upuret šejaram un leek peešaukt to, kà augštako — tad atšakās. — Mušhu deenās šewišchi jašaduras ar pašauls tumšcheem špehkeem, tapehz jo štpraka kluhst prašiba pehz tizibas špehka, lai waretu noštah'ees dšihwē un ušwaret. Beešchi zilweki grib šaweem špehkeem šaunumu ušwaret, bet weenigi tizibas špehks ušwar. Te štpreem zilwekeem wišgruhtak, tee arween grib štšakawu špehku dar-

bā.

Apšinata tiziba. Šr nepeezeešchams ari, lai zilweks apšinati tizetu. Tagadnes šahwokšis lihšigs reformazijas laikam. Wairakumam wairs nebija škaidras apšinas, kam tee tiz, nobij kodola, bij atlikuščas tik wezas tradizijas. Luters un Kalwins prašija ihsto, pateeso, apšinigo tizibu — tizibu pehz ewangelija. Šhi tiziba preteja katolizismam, kas štka apmeerinatees ar to, ko teiza bašnizaga. Mušhu laikos ir atkal bašnizas kriše. Apšinatas tizibas křištigos ir šoti maš. Křištigee ir šekularišejušchees — kluwušchi pašaulīgi, turas pee ahrejām tradizijam — truhšt eekšheja kodola. Šakarā ar šcho rodas prašiba pehz škaidribas par to, kam tiz. Škaidri, apšinati wajaga šwert Deewa reali'ati un tizibas realitati. Tizet naw wiš labā noškanaš atraštees, bet gan pašautees Deewam uš dšihwibu un nahwi waj kalpot šawam tuwakam. Tomehr jaatšihmē, ka tizibas špehks un apšinatiba naw weens un tas patš. War buht leels tizibas špehks beš apšinatibas un otradi. Še! no inteligenta zilweka praša abus — kà tizibas špehku, tà apšinatibu.

Negaidits břišdis

(šahdas latwju emigrantu gimenes peudšihwojums).

Pawišam negaidits břišdis preekšchewas bija tas, kad šahdā deenā winas labais wihrs Žuris to ušrumaja atštahšt dšimteni un dotees šwešchumā darbu un maiši meklet. Šo dširdot

Šewa iškauzās: „Wihria! waj tad dšimtenē preekšch mums maišes truhšt?” — „Maiši'es mums gan netruhšt, bet es domaju štšt pee šawa šemes štuhrišcha, šahda mums truhšt

un tur kolonijās, kur semes papilnam, mchs ar ņawu maŝo naudas krah-jumina to waretu eeguhť", atbildeja Juris. Jura preeŝliķums Ģewai palika "ik kahrđinoŝchs, ka drihĵ ween wina peeŝriĶa wiĶra nodomam. Pa-gahĵa tikai daŝdas nedelas un Juris ar Ģewu atstahĵa dŝimteni un dewās uŝ weenu no kolonijam Kreewijā. Nepagahĵa ilgs laiks un Juris ar Ģewu kopigi iŝredĵejās kahdu semes gabaliu un nopirka to ņew par ih-paŝchumu. Par pahrĶi palikuhĶo nandu tee eegahđajās nepeezeĶŝcha-nās ņaimneeĶibas leetas un tad jo naĶgi kĶhrās pee darba. Deŝmit ga-du laikā Juris ar Ģewu bija jau tik tahlu t'uhĶi, ka tee wareja no ŝku-ĵas un dehleem zeltās buĶdas pahr-zelees glihtā koka mahĵinā. Ari lauki bija kreetni uŝkopti un wiĶa maŝā ņaimneeĶiba noŝtahđita wiŝla-bakā kahrt bā, tā ka apkahrtĵee ņai-mini tos kahĶa jau apŝkauŝt. Lai gon laiĶigā ņinā Juris un Ģewa zaur neatlaidigu darbibu bija uŝ preeĶŝchu tikuhĶ", tomehr garigā ņi-nā tee zeeta jo leelu truhķumu. ŝlah-pees peĶĵ baĶnizas un ŝkolas deenu no deenas peereĶmās, jo deŝmit ga-du laikā mineto laulato pahri Deewŝ bija apŝwehtijis trim mei inām. Lai ŝĶis garigās ŝlahpes dĶeĶtu, Juris un Ģewa tik pat ahtri kā tee dŝimteni atstahĵa, tagad atkal noŝĶĶhrās pahrđot ņawu glihti uŝkopto ihpa-ŝchumu un dotees atpakal uŝ dŝimte-ni. Domats — darits. Drihĵ ween radās kas ihpaŝchumu pehrĶ, un tā minetā Ķimene bija ŝwabada un

ŝpeĶĶiga zeĶot atpakal uŝ miĶto dŝim-teni. Kamehr Juris ar Ģewu un trim meitiņam atradās zeĶā uŝ dŝim-teni, kolonijā, kurā minetā Ķimene liĶĶŝ ŝĶ'm bija dŝihwoĵuŝi, bija noti-riŝi kahda breĶmiga ŝleĶawiba. Par wainigo minetā ŝleĶawibā kolonistĶi bija uŝdewuŝĶi Ķuri, kurŝĶ tapeĶĵ ween tik eŝot ņawu glihto ihpaŝchumu pahrđewis, lai behĶtu no gaidamā ŝo-da. Naw apraŝtamas tās waima-nas, kad Ķuri atĶina par wainigu un no eĶŝaja pee ŝpaidu darbeem uŝ wiŝu muĶŝchu. Kad Juris, kas bija tagad kĶhdēs kalts, wehl apĶampa ņa-wus miĶtos behrnus un ŝkuĶpŝtĶija ņawu liĶĶŝ nahwei noŝķumuŝĶo ŝee-wu, tad likās 't kā waj ŝaulite liĶĶŝi wandaĶu. Uŝ ĶibirĶu aiŝĶen Ķuri, bet kur lai paleĶ Ģewa ar ņaweem behrneem? Beŝ dŝimtenes, beŝ pa-stahwigas weetinas ŝliĶŝt Ģewa ar ņaweem behrneem pa paŝauli. Gal-Ķi Ģewa noŝĶĶiras dotees uŝ dŝimte-ni, kur tai no radeem tomehr wairs newcena naw paŝiĶtama. „Tomehr tur dŝimtenē es Deewa namā atradi-ŝĶu eepreĶĶināŝchani un preeĶŝĶ behrneem ŝkolu", domā Ģewa ņewi apmeer nadama.

Regaidits briĶdis pahrŝteidĶ atkal Ģewu. ŝŝahpuŝi ŝtaĶijā, lai apĶah-da os ar uŝdentĶiu preeĶŝĶ behr-neem, wina nemaŝ nopamana, ka uŝ pirmām ŝleedem otrs wiĶzeens pee-nahĶ, un ŝĶŝirduŝi treŝĶo ŝwam, wina ceŝez pirmā wiĶzeenā, kurŝĶ aiŝ-cet pawiŝam uŝ zitu puŝi prom no ņaweem behrneem. WiĶzeens, kurā behrni palika, ari aiŝeet. „Bet kur

pal'ka mahmukina", waimanà behr-
ni? Pašafšheeri nemas behrnus ee-
preezinat ar to, ka mahmukina nahks,
bet welti. Weena stazija pehz
otras jau ir garàm, no mahtes wehl
ne wehšts. Tagad uštrauzas ari pa-
šafšheeri, jo tee nu ir pahrleezinati,
ta mahte ir noklihduši. Katra pa-
šafšheerchana mahtei pehz behrneem,
kà ari behrneem pehz mah'es ir wel-
tiga jo mahte pehz tam, kad šawus
behrnus bija pašaudėjusi, pagihba
un kà tahda tika eeweetota šlinnizà,
kur ta bej šamanas, it kà prahtu šau-
dejuši, pal'ka wairaf mehnešhu.
Pehz tam, kad Gewa nahza pee šama-
nas un šafša pehz šaweem behrneem
taujat un mešet, to uškatija kà
wahjprahtigu un eeweetoja šahdà
wahjprahtigo eestahdè. Šuris, kuršch
Šibirijà ar ilgošchanos gaidija no
Gewas un behrneem šahdu šinu, pa-
l'ka bej jeb šahdas atbildes. Tas
pats notika ar Gewu un winas behr-
neem. Wahrdu šafot, tee wiši i-
klišda un weens otram nošuda uš
wišeem laikeem. Atšahjušchi Gewu
wahjprahtigo eestahdè un Šuri Šibi-
rijà, taujašim pehz Šura un Gewas
trim meitinkam, kur tàs ir palikušchas.
Katra pašafšheerchana paleet
preešch mums bej panahkuma.

Paet 14 gadi un wahjprahtigo ee-
stahdè, kurà atradàs Gewa, top pee-
nentas diwas šehš'rdigàs mahšas.
Weena no mahšam top eedalita noda-
kà, kurà atradàs Gewa, (tà šauza to
mahšu, kura kalpoja Gewas nodakà)
allafsch dšeedaja šahdu Gewai paših-
štamu dšeesmimu:

„Šesus Kristus pašihši man,
Manus preekus, manas behdas.”

Gewa, kura patešibà škaitijàs pee
šlinneekeem, kuri jau išwešekoju-
šhees, bet newareja tapt išrafštita
no eestahdes tapehz, ka tai nebija ne-
weena šas wimu nemtu šawà ušrau-
dšibà, palika pagaidam eestahdè.
Šahdà deenà, kad mahša Šrma atkal
dšeedaja mineto dšeesmimu, Gewa uš-
runaja Šrmu šekošheem wahrdeem:
„Ta ir mana — ne jušhu dšeesma”.
— „Kà tà?” šauzàs Šrma. Uš tam
Gewu atbildeja: „Šuhs ešat jauna-
wa, kura tiško šahšat dšihwot un lai-
kam behdas wehl nemas nepašihštat,
bet es, šas no behdam ešmu jau ša-
grausta un zaur behdam ešmu nahku-
ši šehini eestahdè, es gan waru dšee-
dat: „Šesus Kristus pašihšt man”.
Uš tam Šrma atbildeja: „Wiškà mah-
mulina! Neš'nu waj juhs šawà
muhšcha ešet tif ruhgtu behdu bibe-
ri dšehrufi, kà es šawà behrnibà un
jaunibà un tukšchoju to wehl išdee-
nas, šehrodamàs par šawu tehwu.
šas tur Šibirijà un par manu šudu-
šcho mahti šwešchumà. Tanì brihdì
eššreen Alara (tà šauz oturu mahšu,
kura kalpoja wišreešchu nodakà) un
aplampj šawu ištto mahšu Šrmu un
šafa: „Mahšim! Mehš šawu tehwu
wehl redšesim”. Šrma aif preeka
atšahj Gewu un peegreešch wehribu
Alaras preeka weštijumam un pra-
ša: „Mahšim, kà tu nahz uš tahdam
domam, ka mehš šawu tehwu wehl
reij redšesim?” „Mehš šawu tehwu
ne wen redšesim”, iššauzàs Alara,
„bet mehš ar to wehl kopà dšihwo-

šim." — „Alara, tas nepar buht!"
 iſſauzās Ēma, un tad turpina:
 „Muhſu tehms uſ muhſchu ir no-
 trefats Sibiriā un mehš to wehl reiſ
 redſeſim? Tas nepar buht!" —
 „Maſſin", iſſauzās Alara: „muhſu
 tehms naw wairs Sibiriā, wiaſch
 ſen jau ir ataiſnots un dſihwo ne-
 tablu no mums". — „Nā tu to
 ſini?" jautā Ēma. Alara iſſkaidro:
 „Nedetu atpaſat manā nodatā ee-
 weetoja X muſiſchās ihpaſchneeka ku-
 ſſcheeru. Katru deenu to apmeklē
 pats kuſſcheera kungs un ſtaſta tam
 to meerinadams, ka neween wiaſch
 zeſſchot, bet ari wiaſch pats, t. i. mi-

ne ās muſiſchās ihpaſchneeks eſot weens
 no teem, kaš behdu biķeri ir dſehris
 un kuſſchojot wehl iſdeenas. Un ſi-
 ni, maſſin, pee tam wiaſch ſawam
 kuſſcheerim rahdija 3 meit'nu un ſa-
 was ſeawas gihmetnes. Bet waj ſi-
 ni, tās eſam mehš". — „Alara, waj
 tu ſapno, jeb wahjprahtigo eeſtahdē
 ſalpodama pate jau prahtu eſi ſau-
 „muſi" iſſauzās Ēma. „Nu pa-
 gaidi, Ēma! Mihtu, kad minetais
 kungs atkal nahts, eš wiam paluhg-
 ſchu tās gimetnes un parahdſchu
 ſew, un tu redſeſi, ka mehš tās
 eſam.

(turpmaſ beigas)

3 Amerikas latweeſchu dſihwes

3. Freidenfelda.

Zeſkabs Siebergs —

Amerikas latweeſchu tehms

(turpinajums)

3. Literariſka darbiba. 3. Sie-
 bergs ſarakſtījis wairakas grahma-
 tas, kā: „Konfordijas rakſtu kra-
 jums", „Par baſnizā eeſchanu",
 „Behrnu kriſtiba", „Kapehž mums ne-
 buhs no Lutera wahrda ſaunetees"
 un „Ewehtdeenas ſkolas laſama
 grahmatā"; ijdewis Amerikas la-
 weeſchu kalendaru" 17 gaduš, no
 1897. g. — 1914. gadam, kurā
 dandji wehrtīgi rakſti, un beidsot
 „Amerikas Wehſtneſi" no 1896. g.
 — 1920. gadam. „Amerikas Wehſt-
 neſi" pehdejos paſtahweſchanas ga-
 dos darbojās lihdi Vihdumneeks, R.
 Vanders, gle'notajs Abholiſch, ſcho
 rindimu rakſtitajs un ziti weetejee
 ſpehſi. Sieberga ſmagakais grauds
 latweeſchu literaturas apzirkni, man
 ſchkeet, ir wina ſinatniſkais darbs

„Anglu walodas mahziba", ko wiaſch
 ſahla ſarakſtit 1893. gadā, ſtrahdā-
 dams Bullmana wagonu ſabrikā,
 Eſchilagā. Autors toreis bija wehl
 jauns, latweetibas apgarots zilweſs
 — 30 gaduš wežs.

Pirmais ijdewums iſnahza 1895.
 gadā 1500 eſjemplaros; otrais 1902.
 gadā 2.000 eſjemplaros; un treſchais
 1909. gadā 3,000 eſjemplaros. No
 pehdejā eeſpeeduma autors ſarehma
 ſikai 500—600 eſjemplarus; leels
 ſkaitis neiſp'rktu eſjemplaru gahja
 bojā lihdi ar eeſpeedeja, Stefenhage-
 na darbnizu ſelgawā, pirmā paſau-
 les kara laikā. Autors zeeta mate-
 rialus ſaudejumus.

Dajchus gaduš pehž Sieberga ang-
 lu walodas mahzibas grahmatas iſ-
 nahza Sanderā angļu walodas mah-

zibas grahmata. Bet pehdejā nebija wahrdnizās un tadehl wiši mekleja pehž Sieberga grahmatas. Neskakotees uš daschām fonetiskām kshudam angļu walodas isteiksmē latweeschu walodā, darbs, tomehr, ir eewehrojams un zildinams, šewiški eewehrojot, ka to šarakstij's newis profesionals walodneeks, bet diletants. **Ta bija pirmā tahda grahmata latweeschēem, leels palihgs angļu walodas mahzišchanās La'wijā un latwiju kolonijās, kuru pirka šewiški skolotaji, studenti, tirgotaji, juhrneeki un ziti.**

Kaut gan pehdejos diwdesmit gados Siebergs naw darbojees aktiwi literaturas drumā tik daudž kā agrak, wina interese par Latwiju un winaš nahkotni, latweeschu walodu, mahsklu un literaturu naw atšlabuši, naw šaudejuši jaunibas dedsiibu. Jan trešo gadu, kopsch „Nusmas” isnahšchanas, wišch ir Amerikas latweeschu apweenotas literariškās beedribas preekšneeks. Schad un tad wišch wehl usraksta pa rindinai. Trihs gadu laikā tikai weenu reiši, šlimibas dehl, wišch istruhzis no literariškās komitejas šehdes.

Sieberga literariškā un šabeedriškā darbiba mineta la'weeschu grahmatās („Latweeschu kolonijās”, „Konjerwazijas wahrdnizā” un laikrakstos („Šaunakās Sinās”, „Pehdejā Brihdi”, „Rihtā” un zitos. Tāpat z'htanteeschu isdewumos. Wilberts Krasnais dehwe Z. Siebergu par „Amerikas latweeschu rakstneezibas zelmlauši” („Latweeschu koloni-

jās”, 1939. g.). Teescham diwdesmito gadu šahkumā Amerikas latweeschu rakstneezibas pafaule bija „tulšča un neistai'ša”. Tikai 1900. gadā ijnahža G. F. Mandawa redakzijā „Amerikas latweeschu awiše”, no 1902. g. — 1905. gadam baptistu mehnešchraškis „Amerikas Latweezis”; 1904. g. parahdijās „Amerikaneektis” un wehšak ziti radikaku un baptistu isdewumi.

4. **Mašjas biblioteka.** Z. Siebergam ir Jura Manželija šprodiku grahmata, ešpeesta 1854. gadā, kura kā tahda ir latweeschēem pirmā. Schai grahmatai ir literariški wehšturiska wehrt'ba. Ta bija, kā Dihgotnu Žehkabs šaka, „galwenais palihga šhdjeklis Ernštam Glūkam wina latweeschu bibeles tulkošchanas darbā, šahdā šahrtā latweeschu widus islofkne isweidojas un paleek par latweeschu tautas rakstu walodu.” Schi grahmata usglaba'a Sieberga gimeņē no paud'es uš paudsi — gandrihš 300 gadus. Tas peerahda, ka Šobergi ir zeenijuschi šawus šentišchus un wimu garigās mantas. Otrā eewehrojama grahmata ir latweeschu bibeles, isdota 1825. gadā, Peterburgā. Tad wehl wezi latweeschu kalendari, „Latweeschu kolonijas”, literatura, kura aprakstis Latwijas walšts tapšchanas laikmets un zitas wehrt'gas grahmatas. Winaš ir grahma'as ari wahžu un angļu walodās.

Wehš wehšam Siebergam dšihwot wehl daudšus gadus, lai gan ari buhtu wehšams kaut wišch nodrošchina-

tu savu personīgo bibliotēku atbildīgām personām, jo pehž šči kara Latvijas kultūrelās mehtības, un arī literatūra, buhs koti ispostitas; un tadēht wezas un retas grahmatas tiks meļetas, tā jāvā laikā Diogens mekleja ar laternu deenas laikā godīgu zīweku. Deemšchehl Amerikas la'weešch' koti maš interesejušchees par šchejeenes latwju rakstneezības wehstures šaraktišchanu un usglabašchanu.

(turpmak heigas)

BRAZILIJA

San Paulo la'weešchu baptistu draud'e nesen peedšihwoja leelu šwehtku deenu, pahrejot jaunusbuhwetā deewnamā, kas imakšajis ap 7,500 dolaru. Šweizeemus un labwehšejumus isfazijušchi dandšu weetejo brašileešchu un kreemu baptistu draudšchu pahrstahwi, tā arī no latwju koloniju draudšēm — Wapras, Palmas, Pitangueras un Nowa-Odesas. No wehdejās draudšes šwehtku dalibneefi eeradušchees šewišchi leelā škaitā, ispildot leelako daku wofali-mušikalās programās.

Starp runatajeem-pahrstahweem b'juschi Dr. S. Farino Filho, Dr. Souza, mahžitaji A. Grogorowitšs, A. Andermanis, Arwids un Alberts Eichmani, A. Krauls un Latvijas konsuls G. Štahls.

Deewnama usbuhwešchanas reališešanā leeli nopelni peeder mahz. A. Andermanim un Awasche, Dr. Šh. Šprogim (kas weiza lauwas daku), Arškim, Eglitim, Dobelim, Prof. Janaitim, L. Školneeks un Šchwerns

j-dsem.

— J. Abolin,
S. Paulo, Brašilijā.

8. aug., 1943. g.

BOSTONA

Latweešchu literanu draud'e ar 26. septembri atšihmeja šeemas šejonas darbības eefahšchanu, kad pehž deewšalpojuma Šeewešchu b-ba šneedša dalibneekem garšchigu maltiti (škaitā 100). Pehž tam šekoja Nitas Sedlin un Šieberga ģimenes lozeku wofali-mušikali ispildījumi un Mainberg t-dšes Kalifornijas žekojuma peedšihwojumu atšahstijums. Šariškojuma tihrais atlikums draudšes deewnama lejas telpu uslabošchanā.

* * *

Latweešchu Trihsweenības literanu draud'e šch. g. 26. septembri eefwehija bašnizās, waltis un karaw'hru šarogus (pehdejais 17 šwaigšrēdm), armijas mahz. Gremen (no Minesotas) peedalotees, mahz. J. Graudina šga wadibā. Dueta un šolo dšeedajumus ispildija D. Manšelson t-dše, Šiltin j-dše un Čahlit t-dše. Šwinigais deewšalpojums lahi apmeklets, pehž kam šekoja lejas telpās garšchiga maltite.

— J. W.

* * *

Šaunais juhrneeks Wallace Calney pehdejā laikā atradās Čehšijas juhrneeku šlimnizā, Bostonā. Tagad atwešekojees, atkal kara šlotes deenešta gaitās. Arturs Širkis šch. g. 15. jūlijā šehmigi pabeidša lidotaju-wirsšneeku kursu ar 2. leitnanta

palahpi. Seršč. lidotajs Harolds Stiefels pabeidjis savas studijas kà airopianu inscheneers, un tagad jau ač'wajos kara gaiša flotes peenahnumos Afrikà. Pauls Minsworths, fareiwis, ari kautkur Afrikà waj Stalijà. Richards Favreau, Harvardas univ. students, Roberts Rogers un Harolds Widoms cestahjušchees kara flo'es deenestà. John Kairit, ij Bridgewater, Mass., pehz 7 mehnešču kalpoščanas armijà atgreesees mahjās.

* * *

Slimee bostoneešči pehdejà laikà M. Olander, A. Oswaldson (Gaulfner flimnijà), E. Schnitwalds, M. Freiberg, S. Wihtol, R. Mabe, E. Danel, un ilgatu laiku slimee — E. Wihtol, L. Virs, T. Dimant, E. Kadeg, Rudšits un ziti.

Deempalihgu drihjai iweščekoščanai!

— Red.

" * "

Mahz D. Blumitis bostoneeščeeem šagahdaja leelu pahrschteigumu — eepehřkot staltu namu (pili) lihds ar blašču kofeem apstahditu laukumu par 45,000 dolareem, uř 10 gadu nomastu. Adrese 43 Howe Street, Brookline, Mass.

Lihds kara nobeigam mineto pili D. B. iřleetoščot kà křistigu zentru karawihru un juhrneeku garigās un šabeedriřtās dšihwes kopščonai, bet pehz kara — buhščot zentrs miřionēs un bahrimu darbam Baltijas walstīs.

Šch. g. 9. oktobri pulzinsch latw.

baptistu un zitu draugu un labwešču šonahzam „eeřildit” D. B. jaunuo dšihwes un darbības weetu, kà ari atšihmet wina weengada kashu jubileju. Wahlak wafarà šekoja šchaklu roku šagahda'i atširdšinajumi, peedalotees ari leelatam škaitam karawihru, juhrneeku un jaunawu.

Ar wislabakeem nowehlejumeem leelà pajahuma šefmigai reališčšanai mineteem zehleem mehrkeem!

— Labwehliš.

* * *

Bostonas latw. apweenotà foruma rudens šejonas atklaščšanas šapulze notika šwehtdeem, 10. oktobri, Strahneeku b-bas telpās, foruma pr.ka J. Daugmana wadibà.

Mahz. R. Selmers referēja par tematu: „Křiřtigà dšihwe un muhslaiķu šobeedriřkà eefahrta”, kam šekoja wijai dšihwas debates un pahrrunas.

Wakarū kuplinaja Baptistu draudšes foris 4 braščam garigam dšeeřmām, R. Stiefela wadibà.

Labi apmekletà šapulze repreņteja w-i šu grupu un draudšču tautēščus.

— Dalibneefs.

DAZCHADAS WEETAS

Šchikageeščeeem labi pajihřtamais baptistu šrudinatajs Henrijs Šofs kalpo armijà kà kara mahžitajs. 1. leitnanta palahpē. Wina postenis atrodas Marylandē, zaurbrauzeju karawihru uņnehmščanas zentrà.

* * *

Šchikagas latw. bapt. draudšes

mažj. E. Gallens nesen pahr-
zehlees uj dšihwi ņawâ jauneeguh-
tajâ namâ —

5117 Lee Street,
Stokio, Illinois.

Laimigu dšihwoņhamu!

* * *

Filadelfeetis kapt. Teodors Plu-
me joprojam ispilda kara ahrsta pe-
nahlumus aiņjuhras ņemês. Behde-
jâ laikâ minņch atradâs Sizilijâ.
Zuhras kapt. Hermans Krubminņch
joprojam laimigi stuhre transportku-
gi kautkur nedroņchajos uhdenos. Wi-
na dehls Wal'ers nesen paaugņtinats
2. stuhmana pakahpê, ari kautkur
juhrneezibas gaitâs.

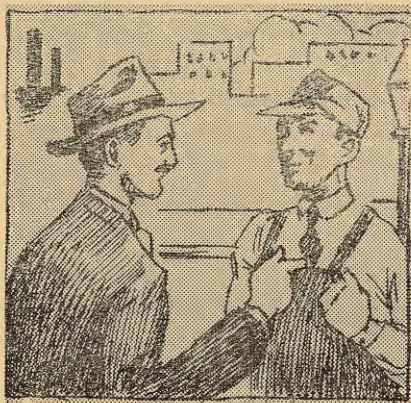
* * *

Fetleru-Malowu ģimenes peezi
peeauguņņchee lozekki — Vidija, Mai-
ja, Daniels, Timotejs un Pauls ņch.
g. 16. junijâ eegumuņņchi uniuersita-
tes diplomus, ņeknigi beidsot attee-
zigos kursus, 4 Northwestern uni-
uersitatê un 1 Cincinnati uniuersita-
tê. Dauds ņekmju zenņoneem!

* * *

Zaur S'arp. Sarkano krustu ne-
ņen peenahkufi ņina, iņņuh-tita ņch. g.
februari, wehņti ka Amerikas latw.
Nihņtpeekraņtes baptiņteem labi paņiņ-
ņtamâ jaunatnes un Mahņu apweeni-
bas darbineeze Latwijâ Raņma Klau-
piņs (dš. Brekter) miruņi... Sir-
mais Dr. J. A. Freijs joprojam dših-
wo, lai gan ņlimigs.

„Dširdetu“ ņaruna

Frijs: Labdeen, Adolfs! Ku
kâ pawadiji waņaru? WaĶ brihw-
deenâs ari biju?

Adolfs: Waņara bija ņkaista.
Brihwdeenâs ari biju. Laikam dau-
ņņas intereņantas leetas pagajuņchâ

waņarâ notifuņchas?

F.: WaĶ eņi laņijis E. Welweta
garo rakņtu „Padomju Sawaentibas
zilwozĶņkâs at'eezibas”, kurâ starp zi-
tu ņahahds apĶalwojums: „Padomju
Sawaentiba ir miljonu reiņes demo-
kratijâla nekâ wisdemokratijâkâs
r. publilas?”

A. (ironiņki ņmaididams): Slave-
na „demokratija"! Lew aiņleedņ
maĶit behrneem reliĶiju publiņki;
Lew aiņleedņ runâ waĶ rakņtâ kritiņet
waldou; tu nedrihņti politiņkâs
wehņņchânâs uņstahdit zitas partijas
land'atu tâ ņikai komunistu parti-
jas kandida'u; tew eerakņta paņes
Ķrahmatinâ waĶ tu eņi balņojis, waĶ
nê u. t. t. Dauds latwju komunisti,
kuri diwdeņmito gadu ņahkumâ, pa-
meņdami labas eedņihwes Amerikâ,

šajuhšminati ašbrauzā uš Padomju Sāweenibu, bet, zeribās ruhkti wih-
lušhees, atgreesās uš kapitališkajām
Sāweecotām Wālstim. Šmu gatāws
derēt, tā pats Welwels ne šapnot ne-
šapno braukt uš Padomju Sāweeni-
bu. Zilwefs, kuršch būdijis angku-
šakšču jehdseenu par brihwibu,
Kreewijā nedsihmos.

J.: Šmu šarunājees ar waira-
leem komunistu partijas inteligenta-
leem beedreem, kuri atšihstas, ka Pa-
domju Kreewijā šoziališma wehl naw,
kā Karlis Maršs to mahzijis, bet ti-
lai pahrejas štadija uš šoziališmu,
waj walšts šoziališmu.

A.: Tā ir prahtigā wālodā. Pa-
domju Kreewijā šchimbrišcham wā-
da diktatura dšihwes wišās
nošarēs, kas man leet domāt par
Wendela Wīlšija nowehrojumeem uš-
rašteem grahmātā „One World”.
Šakutškā, Sibirijā, wišch weesojees
pee weetejā komišara Muratowa.
Pehz wakarimam, wixeeem dšerot wōd-
ku un šarunājotees, laišs aštezejis
nemanot. Wīlšijs pehščhni eewehro-
jis, ka pulkštens jau pahri dewixeeem,
kad teatra išrahdei wājādšejis šahf-
tees. „Wo juhs teizat kad išrahde
šahfšas?” Wīlšijs wāizajis. „Wīlšij-
ja lūngs, išrahde šahfšas kad es tur
aišbrauzu”, komišars atbildejis. Raš-
štur'gs kreewu pānehmeens, kur wā-
da weens zilwefs — agrāš zars, tā-
gad komišars — kas ir pretigs jeh-
dšeens amerikānim, kuram lišums ir
leelāš nekā pats walšts presidents.

J.: Tād G. Welwels zītē J.
Daugmānā wāhrdus, ka „kreewi zih-

nas newis komunišma ideologišas
wāhrdā, bet aiš mišleštibas pret
dšimteni”, kas G. Welwelim leet
šprešt, ka tas ir „apšlehpts un mei-
štarišti i'paušts nāids pret Padomju
Sāween'bu.” Mušsu oponenti ween-
mehr mihl kraššas šabeešināt, kā zil-
wefs, kuršch štahštija kaiminam, ka
wišch redšejis meščā duzi wišku,
bet kad kaiminšch wina pahršpšhletu
štahštu apšchāubija, wišku bars šama-
šinājās uš pusduzi, tad diweem un
beidsot „wišku redš'e ajs” iššauzās:
„Nu, kas tad tur kruhmos šchābeja,
ja tee nebija wišk?” Welwels redš
nāida wiškus, kur wixu nemāš naw.

A. (šnejas): Tāpat kā otrs kai-
minšch, kuršch nosauz tewi par Šit-
lera peekriteju, kuršch ešot gatāws
dot wāhžeetim šeewu un meitu.

J.: Gr'betu ari peeminēt Ričhar-
da Melbā „geniālās” domas „Ame-
rišas Latweešchā” 28. numurā,
kuršch šaka, ka „Adolfa wāhrds ra-
da nopeetnas pāmā'otas aišdomas,
ka publizejums („Rušma”) nostah-
jees realzijas pušē”. Ziteem wāhr-
deem: tāws wāhrds, kaiminšch rakšta,
atgāhdinot wāhzu Adolšu.

A.: Šā, ha, ha! Kaiminšch ir uš-
raššt jis daudšas dihwainas leetas,
bet šchis ir wišujāutrinošchāšais
jōks. Tās šauz atmiņā kreewu šchi-
nowneekus 1905. gadā. Wāhžitajam
Pehrfonim peenāšufji wehštule no
Ameriškās ar tituli Rev. John Pehrf-
fon. Pāšta eeredni nolehnušchji, ka
Rev. nošihmē „revoluzionars”. Pee
tam jau pats wāhrds Pehrfons ešot
aišdomigs un šibenigs. Urādāišs

aresteijs mahzitaju kà b'htamu subjektu.

F. (ari fmejas): Kara laifos maina pilfehtu un eelu nofautumus, peemehram: Be'erburgu pahrdeweja par Petrogradu un beidsot par Leningradu, Zarizinu par Stalingradu u. t. t., bet nu faiminšch tif pat kà proponè mainit zilweku wahrduš. Tad jau daudseem latwju Richardeem, Augusteem, Karkeem, Rudolfeem un ziteem buhs jamaina fawus wahrduš. Richards atgahdina wahzu Wagneru, Auguštš — Bebeku, Karliš — Maršju, Rudolfs Wiršchowu waj Šeffu u. t. t. Latweešcheem ir ari daudsi wahzilki uš wahrdi. Luf, pašcheem „M. L.“ redaktoreem!

M.: Bet fahduš wahrduš tad latweešchi lai peenem?

F.: Praši kaiminam. Warbuht wiwšch išdos latwju kalendaru 1944. gadam ar jauneem latwju wahrdeem — Dimitriju, Wladimiru, Sergeju,

Nikolaju u. z. Kaiminšch airgajās „M. L.“ 34. numurā, ka Rwebefas konferenze „dabujuši šwehtibu no faktu arkibifkapa un wišas bafnizas luhdi Deemu par apšpreedes fefinem, un par ušwaru un meeru.“ Ja, kad freemu popi luhdi Deemu par šarknāš armijas ušwaru, tad „M. L.“ to ijmanto kà propagandas lihdselki Padomju Kreewijas labā.

M.: Kaimina raksturigā šwahrstišchanās. „M. L.“ 32. numurā wiwšch rakšta, ka „Stalins un Rušwelts šarakstijušchees un šaprotas“. Bet jau nahkošchā, 33. numurā, wiwšch apšchauba Rwebefas konferenzes nepeezeefšamibu, pazeldams jautajumu: „Waj demofratijas leele wadoni tif milšigi atfarigi no fašchistifki nofkamoto — neleelo, bet špehzigo grupu — gribas?“

F.: Pateizos par leetišchakeem aifrahdijsimeem un dšihwo wefelš.

M.: Šweifš! — X.

Dafšadas šinas

— Diwi leeli un eewehrojumi wehštires notifikumi uštrauza wišu pašauli 2. septembrī šch. g., proti, kà preeša wehštis tagadejā larā. Pirmais notifikums bija Štalijas pilniga padošchanās Šaweenoto kara špeškam, un o rais Štalina išfludinatais defrets par bafnizas atjaunošchanu Kreewijā.

10. julijā šch. g. Šaweenotee kara pulki no Afrikas pahrzehlās uš Štalijas leelako šalu Šiziliju, fur šastapa naziku stipru pretošchanos. Behz

šihwām zihnām Šaweenotee 38 deenās eenehma wišu Šiziliju un pahrzehlās uš Štalijas zeetfemi. Šaweenoto kopejais šaudejums Šizilijas eeaemšchanai ir 31,158, šarp fureem amerikani šaudejušchi 7,445 karowjus. Wahzeefšchi un itaki kopā šaudejušchi 165,000 wihru, un no teem 132,000 šanem'i guštā.

Krištigajee wišā pašaulē preezajas par bafnizas un krištigās fizibas atjaunošchanu Kreewijā, kas 25 gadus tur bija komunjtu nošpeesta. Prem-

jers Stakins pavehlejis atjaunot
 freewu pareistizigo Sinodi un eeze-
 la arkibiskapu Sergeju par Maſka-
 was metropolitu un wiſu pareistizigo
 galwu Kreewijā. Stakins ari apſo-
 lijis uſ waldibas reſkina atjaunot
 Kreewijā iſpoſtitās baſnizas. Ang-
 lijas arkibiskaps Zorks jau aiſbrau-
 zis uſ Maſkawu ſatikees ar metro-
 politu Sergeju un konferenzē pahr-
 runat par baſnizas leetam un zitu
 kriſtigo denominaziju brihwu peelai-
 ſchanu Kreewijā.

Veeli pahrgrofijumi pehdejā laikā
 noteek Kreewijā. Wiwu kareiwji, kā
 Stakins patš to ſazijis, tagad tiſ
 duhſchigi un ſirdigi zihnas par ſawu
 tehweſemi un tautibu, ne par kimuniſ-
 mu. Notikumi rahda, ka Kreewija
 paliks demokratiska walſtis un komu-
 niſms tur drihſumā iſbeigſees. Li-
 kai ſchehl, ka mums Amerikā ir wehl
 daudz tahdu latweſchu, kuri newar
 ſapraft, kaš ir tehweſemes un tauti-
 bas mihleſtiba un kaš ir kriſtiga re-
 ligija.

— Presidents Ruſwelts paſinojis
 kongreſam ka karſch mums lihdi
 ſchim iſmaſhajis wairaf kā 128 bil-
 joni dolaru. Kara materials lihdi
 1. ſeptembrim ſaraſchots ſchahdā
 daudzumā:

- 123,000 airopłani;
- 349,000 airopłanu maſchinas
(motori);
- 53,000 tanki;
- 93,000 leelgabali;
- 2,380 kara-ſugi;
- 1,233,000 ſmagee auto;
- 9,500,000 ſchautenes;
- 26 biljoni loſchu.

— Kanada ari palikuſi par ſtipru
 kara materiala raſchotaju. 1941. ga-
 dā Kanada raſchotajuſi 1,300,000,000-
 dol. wehrtibā. 1942. g. 2,600,000-
 000 dol., un 1943. gadā raſchots
 3,430,000,000 wehrtibā.

— Daudſi zilweſi, kaš pirkuſchi
 kara parahdſihmes, atdod waldibai
 atkal atpakaf. Auguſta mehneſi ween
 waldiba atmakſajuſi tās atpakaf par
 152 miljoni dolaru.

— Amerikas preſbiteramu deno-
 minazijas draudſes lozeku ſkaits
 pag. gadā pawairojees par 11,369;
 wiſam kopā tagad — 2,051,861,
 Delafais ſkaits ſchis denominazijas
 237 gadu paſtahweſchanas laikā
 Amerikā.

— Biſkele, wiſās grahmatās kopā
 ir 1189 nodafas, no kurām jaunā
 deribā ir 260.

— Sameenitās Walſtis no tā ſaut-
 teem „Uſwaras dahrſeem” zere ee-
 nemt 10,500,000,000 mahrziau
 dahrſa ſakau un augſu. Pag. gada
 eenehmums bija 7,500,000,000
 mahrziau. Amerikas farmeri no
 wiſeem ſaweem farmas eenehmu-
 meem eenem par peenu 15 procentes.

— Sahfot no Pearl Harbor laika
 lihdi 15. ſept. Amerikas fugu buh-
 wetawās pagatawoti 2,000 jauni fu-
 gi.

— Bee wiſām leelakām kara ſpeh-
 ka nometnem waldiba eerihſojuſi ari
 kurpneeku darbnizas. Pagahjuſchā
 gadā kareiwjeem ſalahpitas 6 miljo-
 nu pahru kurpes un ar to eetaupits
 7 miljoni dolaru naudā un 20 mil-
 jonu kwadrat-pehdu ahdas.

— Ceteizamafais ſkudru iſnihzi-

našchanos lihdjeklis ir „sodium fluoride”, ko war pirft apteefās.

— Dašči kara ekšper i reškina, ka wahzeem un itakeem ešot wehl 8,300,000 leels kara špehks. Bet Šaveensteem tatšču ir wehl leelaks. Amerikānu armija ir 7,300,000 leela. Angļeem mahjās ešot 1,500,000 leela armija. Indijā winaī ir 2,000,000 leela armija. Bej tam Anglijai ir 9. un 10. armijas Trakā. Krewījai ir apmehram 225 diwīšijas. Winaī ir wairak kà 1,500,000 leela armija un gen. de Goulam pee 300,000 frantšču.

— Amerikas waldbībai arween wehl japa lihdj karojošchām walstim nau-
das aišdewumeem zaur tā šaukto lende-
leaze aišdewumu. Lihdj šch. g. 31. julijam palihdšības aišdewums šašneedšis jau 14 biljonu dolaru leelu jummu un paštahwigi wehl jaais-
dod 1 biljons dolaru ka ru mehneši. Waj Šropas walstis wardš to kahd-
reš Amerikai atdot? No pirmā pa-
šaules karā aišdotās naudas 10 bil-
joni dolaru wehl naw atmakšati.

— Federal-banku pahrwalde šiao, ka pehdeja laikā koti leelā mehrā pa-
wairojušees naudas apgrošiba muh-
šu walsti, kas leel domāt, ka daudši
weikali un publika patur brihwu nau-
du mahjās pee rofās. Augwita meh-
neši ween apgrošiba pawairojušees
par 569 miljoni dolaru. Šchimbrīh-
šcham Šaw. Walstis wiša naudas ap-
grošiba šašneeguši wairak kà 18 un
pus biljoni dolaru.

— Ša muhšu šemfopības departa-
ments nepašteigšees nofahrtoš nah-

košcha gada zukur-beešču rašchai še-
mes gabalu nodališchanu, tad nah-
košchā gadā draud zukura truhfums.
Politiki ar šawu nešinašchanu par
daudj un weenmehru eejaugas farne-
ru darīšchanās. Beešču audšinata-
jecm pee laika jasin, zif leels šemes
gabals wineem a'kauts beešču audšī-
našchanai. Pehru gan to pašioja
tikai marta mehneši, kas ir 4 mehne-
šči par wehlu un tadehš beešču au-
dšinašchanai Kalifornijā 1943. gadā
bija 5,000 akru mašak par normalo,
un ijnahfums bij 4,750,000 mašū
zukura mašak (katrs mašs 100
mahrzinas).

— Deele airopšanu fabrikanti
šuhrojas, ka winau škaidrā pešaa, 33
prozentes, neatlihdšjnot winau leelo
kapitalu ceguldijumu. Paš. gadā
11 airopšanu fabrikas kopā taišiju-
šchas 299,000,000 dol. leelu pešau
uš winau 238,000,000 eeguldito ka-
pitalu. Atškaitot eenahfuma node-
was paleektot 78,000,000 jeb 33 pro-
zen'es. Turpreti waldbība aišrahda,
kà neškatotees uš wišām leelām node-
wu nomakšām, pehdejos 3 gados kor-
porazijas ir pelnijušchas 24 biljoni
dolaru un atškaitot diwidendu išmak-
šas, korporazijām palikušči 12 bil-
joni dolaru škaidras pešnas. Tagad
korporaziju pešaa ešot leelaka nekā
pirmā pašaules karā, kad toreiš
ižehlās Amerikā 23,000 jauni mil-
jonari.

— Wj Amerikas pirmās klāšes
dšelszešeeem nodarbinati 1,319,144
štrahdneeki, no teem 63,187 šeewe-
tes.

— Š. Š.

Wisleetotakais augs

Sturšch ir wisleetotakais augs pa-
šaulē? Waj tas ir, kā daudsi domā,
koko reeksta palma? Waj šorgums,
kukurusa, zūfura needra, waj semes
reeksts? Nē, neweenš no šheem, ša-
ka Dr. Willards M. Porteršilds, Šr.
Tas ir b a m b u š s.

Naw zilweka dšihwē kahda waja-
dšiba, šo bambušs šchahdā waj trā-
dā weidā newaretu aišpildit, šaka Dr.
Porteršilds. Bariba, eeroškči, dših-
wokli, darba riški, drehbes, mehbe-
les, kumji, tilti, zaurules, papirs,
kabeles, rotas un daudšas zitas špe-
zialas leetas teef raško:as no bam-
buša.

Bambušs špehlejšis leelu lomu Aši-
jas un tropiškū semju pagahnes
wehsturē, un peeleetots daudšās
mahšklās. Šlawenās Bambuša Grah-

matas, šas šatur wairaf kā 100,000
šineešchū burrus jeb rakstu šihmes,
un šur šakopoti peešpadšmit dašcha-
du darbu atteezibā uš Ņinas wehstu-
ri 2,200 gados, šarakštitas uš bam-
buša šabelem, šašetas kopā kā weh-
deški.

Wismodernakā wehsturē bambuša
kumji teef peeleetoti no šineešcheem
ehku aiššardšibai pret japānu gaiša
ušbrukumeem. W. B. Šeks, Šawee-
noto Wāštju padomneeks Ņinā, ša-
ka, ka šineešchī ušbuhwē trihššitahwu
bambuša rahmjuš wirš ehkam un no-
klahj wišas trihš rahmja grihdas ar
bambušeem. Šumba krihtot uš bam-
bušeem šprahgšt nekaitigi pirms ta
aiššneedš ehku.

Š. Š. — no Science Digest.

Š. N a h t r a s †

Štušrgalwis

Tapehš ka es taišns biju
Šehleem prinzišpeem,
Šeleetoju štrategiju
Šudreem noluhškeem;

Šeteizu, ka prahta špreedums
Širdij jallānša,
Šeds ka tukšchū frašchū šchkeedums
Šišlu peerahda;

Bet tai weetā wehrā nehmu
Ššaidru apšian, —
Tapehš, tapehš es šew lehmu
Šaitu weentuku.

Buhtu es ar gudru šian
Šehnam laišojis,
Šareja man tišt ar wiinu
Šehl kahds šeedonis.

Bet es zauri dšelmei bridu
Št kā šaulštars breen:
Ššibinat pašchū widu,
Še tišt malu ween.

Dašcham patihš pawiršchiba,
Šformas ahrejas,
Man ruhš wairaf pateššiba —
Čhriškšis tihrs bet aš!

Pateesiba, no ka ranjas
Tee, kam padoms ihšs,
Uu kas praša: mihlas skaujas —
Zif tās eenešis?

Dwehš'le kam kà bankas kihla,
Tihra selta firdš, —
Kà to atnehrot war mihla?
— Tà kà pili — pirts!

Neišmeklēs pateesibu
Tahds, kas winas „wehriš“.
Katrū deen' wehl „mihlestibu“
Ewer, kà selts teef šwehrtš.

Bet es eeshu dšihwes gaitu
Turpmat weentufu,
Meerigs ka par šawu škaitu
Škaidru apšian.

15. jul. 1934.

Sumors

Elšijas kawaleeris
(uš winas jaunū brahliti): „Waj
Elšija ir tawa wezakà mahša?“
Brahlitis: „Ja gan.“
Elšijas kawaleeris:
„Uu kas naht pehž winas?“
Brahlitis: „Tu uu wehl
diwi selli.“

* * *
Pirzejs: „Trihs no ah-
boleem, fo peefuhrijat man, bija
šapuwuŃchi. Eš tos atnejšču at-
pakal.“

Pa hrdewejs: „Buhs jau
labi, kundsē. Šums naw janēs
tos atpakal. Šuhju wahrds tif
pat labs kà ahboli.“

* * *
Mahte: „Tawa šeja tih-
ra, bet kadeht rofas kluwuŃchas
tif netihras?“

Mafais jens: „Masga-
jot šeju.“

* * *
Sehns: „Papuži, zif drihs
eš buhšču wežs deesgan darit kà
man tihš?“

Tehws: „Nešinn, dehlš.
Neweens wehl naw dšihwojis tif

ilgi to peeredset.“

* * *
Skolotajs: „Zif dandš
kaulu tew tawà kermenit?“

Wilitis: „Dewini šinti.“
Skolotajs: „Tas ir dandš
wairaf nekà man ir.“

Wilitis: „Ja — bet eš
ehdu šardines pusdeenà.“

* * *
Swejneeks: „Eš šafu tew,
ta bija tif gara. Nekad nebiju re-
dšejis tahdu šiwil“

Draugs: „Eš tizu tew.“

Čikagas latviešu bap-
tistu draubze svinēs savus
35. gada svētkus svētdien, 24.
oktobrī, 4:30 p. p., 5000 W.
Ohio ielā. Interesanta bagata
programma dziesmām, muzīku un
īsām runām.

Uz svētkiem ielūdz:

DRAUDZES PADOME

Čikagas latv. literā-
riskā biedrība sarīko š.
g. 30. oktobra vakarā (sest-
dien) „Ausmas“ vakaru, ar

dzejnieku Fr. Freidenfeldu kā runātāju. Vieta: 5000 W. Ohio ielā.

Vakariņas un iepazīšanās no 6:30 līdz 8:30 apakšējās telpās.

Ie-eja brīva. Jautājumos un pārrunās brīvs vārds katram.

Ielūdz: Literariskā biedrība

„Ausmas” redakcijā dabūjami latvju mēnešraksti:

„Latvija” — iznāk Buenos Aires, Argentīnā, J. Bites redakcijā

„Drauga Vēsts” — iznāk Nujorkā, māc. K. Purgaiļa redakcijā

Seedojumi „Ausmai”

(effaitot abonementu nomatfajumuš 1943. gadam)

Bostonā: J. Bite \$3.; J. Gaist 2.; E. Kārklīņ 2.; K. Kunau 1.; E. R. 2.; L. Strauss 2.; L. Zakur 2.; kopā \$14.00

Detroitā: K. Leiman \$3.00

Los Angelesā; I. Wer-
man \$2.;

Nujorkā: Mrs. Slēža \$2.00
Lavaletē: A. Kadeg \$3.00
Portlandē, Ore.: Mrs.
L. Danberg \$2.00

Kanadā: J. Purviņ \$2.00;
J. Jones 4.80; kopā \$6.80

Ar sirsnīgu pateicību: C.
Stantons, „Ausmas” kasieris

FOR VICTORY — BUY
United States War Bonds and
Stamps!

Bostonas latviešu
palīdzības biedrība —
dibināta 24. decembrī, 1889.

gadā. Kārtējās mēnešsapulces
notiek katra mēn. trešā treš-
dienā, 8:00 vakarā, Strād-
nieku b - bas telpās, 23 Ke-
nilworth ielā, Roxbury, Mass.

Priekšnieks: Carl Do-
senberg, 494 Quincy Ave.,
E. Braintree, Mass.

Priekšnieka vietnieks,
kuŗam jāziņo saslimšanas ga-
dījumā: Edgar Jurgenson, 95
Selwyn St., Roslindale, Mass.,
Tel. Parkway 2084-M

Bostonas latviešu ap-
vienotā foruma sapulce no-
tiks svētdien, 14. novembrī, 23
Kenilworth ielā, Roxbury, Mass.

Referēs apvienotā foruma
priekšnieks Dr. Jānis Daug-
manis par tēmu: „Padomju
Savienība un Baltijas jautā-
jums”

Vakaru kuplinās Strādnieku
biedrības koris, E. Sugara
vadībā. Pec referata brīvi jau-
tājumi un pārrunas.

Laipni ielūdz:

FORUMA KOMITEJA

efot krahshni falojis. Ehis bij deewu altaris un wina miteklis. Nstontahrtigi preekshtari shepa scho ofolu un wina svehtumu, tur pat krihwi un angstakee waideloti drihtsteja ee-eet titai wisshwehtakās darishanās. Bet preeksch tantas preekschtars atwehrās titai fewischki svehtās mehnescha apgaisnotās naklis. Lantschu pulks tad ar svehtu bailibu un no godbijiga atztahluma eefkatijās schai svehtuizā, kà kahdā jannā pasaulē, tur angstu gaisā, triju ofola sarnu widdā, lapu tumshumā atspihdeja Behrkona, Potrimpa, un Pihkola tehli.

Behrkontehws bij attehlots kà wideja anguma spehzigis wihrs, bargu feju. Leefnu wainags sedsa wina galwu un melna bahrda tam sneedfās no schoda lihds kruhtin. Winesch bij saules, gaismas un gaisa deews; sem wina waras stahweja wisi ziti deewi; pehrkona ruhzeenā winesch runaja us saweem preestereem. Nomoves svehtajā birse winam no

ofolu malkas tika dedsinata muhschiga ugnus. Bet ja schi muhschigā ugnus kadreis zaur preesteru neusmanibu ijdšisa, tad ar svehtām zeremouijām un luhgschanam tika uskurta janna, un wainigais preesteris par upuri deewa dušmibai fadedsinat. Kad pehrkons ruhza, tad laudis mehdsaisfanktees: „Das runā us krihwi!“

Kriws šawā šahrtā kahpis, pazehla azis un rokās luhgdams pret scho deewa tehlu; pee katra janna pehrkona spehreena krihws nologija galwu un šapulzete laudis, zelos krisdami un sawus waigns apshepdami isfauzās: „Deews Behrkon' apshehlo muhs!“ Rudenos un pazawaros un leelajos svehtkos Behrkonim mehdsais upuret zuhkas, aschus, wehrschus un širgus, un upura ašnim aptraipija ofola fakes. Špashos laikmetos Behrkontehwa dušmas bij jarendina zilweku (fewischki kara gubsteknu) upureem. Kad upurs bij uslitts, tad Krihws luhdsais:

Behrkontehws! Tawi behrni wada
Schurp pee šahrtā upuri bes wainas!
Swehti, tehws, araju un sehjas!
Lai plaukst wahrpas kuplas muhsu druwās,
Grandu pilnas, dselteneem šalmineem!

Nogrees nost negaisus un aukas,
Dsen tos prom us tufnescheem un purweem,
Lai tee nekad zilwekus nebeedē!
Saules gaisu, leetu Tu mums dodi,
Siltu leetu, lai šato muhsu sehjumi!
(turpmak wehl)

The Latvian Monthly "Ausma" (DAWN) — for Light and Friendship — reviewing the socio-cultural, national and religious activities of American Latvians, and their literary productions. Published by the United Literary Society of American Latvians. Subscription: \$2.00 for the year; single copy 20 cents.

Chairman:	Editor:	Treasurer:
Mr. Jacob Sieberg, 299 Washington St., Cambridge, Mass. Tel: TRO. 6356	Dr. John Daugman, 81 Irving Street, Waltham, Mass. Tel: WAL. 1368	Mr. Charles Stanton, 16 Charles Street, Watertown, Mass. Tel: WAT. 8331

Bostonas latviešu baptistu draudzes kārtējās sapulces notiek katru svētdien, 4:00 pēc pusd., kuplinājot jaukta koŗa dziesmām, Ruggles ielas baptistu baznīcas telpās — Roxbury, Mass.

Sludinātājs:

Rev. John Daugman, A. M., TH. D.

Tēmas svētdienas sapulcēm:

10. okt. — „Garīgās dzīves ēnas un reālītates“
 17. okt. — Māsu biedrības gada svētki
 24. okt. — Runās slud. J. Lataks: „Kāzu drēbes“
 31. okt. — „Mūsu domu un valodas grēki“
 7. nov. — „Mūsu sirds-apziņas problēma — vai varam tai uzticēties?“
 “ (6:00 vakarā, bij. zviedru bazn. telpās) — „Ausmas“ priekšnesumu vakars un atspirdzinājumi
 14. nov. — „Garīgās atpūtas priekšvakarā“

Bostonas latviešu luterāņu draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdien, 4:00 pēc pusd., bet mēneša trešā svētdienā — 11:00 no rīta (angļu valodā), pašu baznīcā: 100 Rockview St., Jamaica Plain, Mass.

Mācītāja adrese:

Rev. Carl Selmer,
268 Chestnut Ave.,
Jamaica Plain, Mass.

Amerikas latviešu tautiskā savienība (American National Latvian League) — dibināta 7. septembrī, 1918. gadā. Kārtējās mēnešsapulces notiek katrā mēn. otrā piektdienā, 8:00 vakarā, "Norfolk House Centre" telpās, Roxbury, Mass. Priekšnieks: J. Sieberg, 299 Washington St., Cambridge, Mass.